

dreta del riu d'Albaida, entre el terme de Genovés i Llocnou de Fenollet.

El Mollar, partida del terme d'Angostrina (Alta Cerdanya) (XXIII, 109.19); *Fonteta de Mollar*, a Alcasser (Mariola-Aitana) (XXXIII, 150.18); *Xalet de Mollar*, a Piles de Mar (Horta de Gandia) (XXXIII, 3.11). Cf. *Mollà*, cognom que l'*On. Cat.* registra a Oliva, Alcoleja i Muro del Comtat.

Torrent dels Mollars, partida del terme d'Eina (Alta Cerdanya) (XXIII, 44.6); *Els Mollars*, a la Tor de Querol (ib.) (XXIII, 663.6); *Mollars*, a Tavascan (Pall. Sob.) J.Cor. 1934.

La Mollera, partida del terme de Sant Pere dels Forcats (Alta Cerdanya); *Font de Mollera Major*, damunt Sant Quirc de Taüll (*DECat.* v, 747b27-28); *Mollera-spona* i *Ribera-molleres*, paratges damunt Taüll (*DECat.* v, 747b31-32); *La Mollera Llonga*, a Noedes (Conflent); *Mollera Peluda*, a Campome (Conflent); *La Mollera de França*, a Comes d'Eus (Conflent), oit *dæmfránsæ* amb «En» recent i abusiu: Eus és ja limítrof del territori occità, i deu ser en una mollera arran del límit (*DECat.* v, 747b45-48); *Mollera-Grife*, a Campome: *Grife* és l'il·lustre NP (*E.T.C.* II, 245).

Les Molleres, veïnat de la parròquia de Canillo (Andorra), a la dreta de la Valira d'Orient, prop de Soldeu (*E.T.C.* II, 24). Ja trobem documentat aquest NL l'any 1176: *Mir Guillem, de Molerés* (Valls, *Andorra*, 399).

Les Molleres, a Llo (Alta Cerdanya) (XXIII, 33.11); *Les Molleres*, a Meranges (Cerdanya); *Les Molleres llargues* i *Molleres del Bosc*, a Tarerac (Conflent); *Les Molleres de Puigpedrós*, esplanades de pasturatges i aiguamolls en el repeu del gran pic (C.A.Torras, *Cerdanya*, 227-228); *Les Molleres*, a Saldes (Berguedà) (XXXVIII, 71.17); *Tut de les Molleres*, a Sant Jaume de Frontanyà (Berguedà) (XXXVIII, 135.4). No hi confonguem el nom del Pic de *Molieres* a les Maleïdes com ho fan algunes guies i excursionistes.

ETIM. *Mollar* i *Mollera* són derivats del llatí MOLLIS, «bla, tou, suau» (*DECat.* v, 745a42-43; 746b16-39). *Mollar*, en toponímia, probablement té el mateix sentit que *Molleres*, que en les altes valls pirinenques s'aplica als aiguamolls i terres xopes (*DECat.* v, 747b10-748a23). J.F.C.

Mollats V. Montllat a l'art. -LADA *Mollera, V. Mollar*

MOLLERUSSA

Vila del Pla d'Urgell, a mig camí de Lleida a Tàrraga.

Pron. mod. mojerúsa, Casac. 1920 a la vila mateixa; id. en les enq. de 1955 a totes les poblacions circumdants i en la de Mollerussa mateix (xv, 109-110), però també vaig sentir molt sovint *mojarúsa* o

mojarúsa en aquests llocs.

MENCIONS ANT. 1079: «---Tarrega --- strata ad Lerida --- transit Rivum Curvum per planam q. est super *Mulieruciam* --- Cidamundum ---» (*Li. Fe. Ma.* § 165, i, 174.6f); 1128: *Mulleruzza* (SerranoS., *N.H.Rbg.*, 414, més context a l'art. *Golmés*); 1132: *Molleruca* (*BABL*, 419); 1156: Geralli de *Molleruca* (Col·le. Moreau LXVIII, fº 130, cf. *DECat.* II, 870b52); S.XII: *Muhuruza* llista de parròquies vigatanes (doc.ii), p.p.Pladevall, nº 178.

En la Cròn. d'Alaó (escrita c. 1154), es llegeix «anno 1102 obiit Ermengaudus de *Molgeruza*», referint-se al fet d'Ermengol v d'Urgell (Abadal, *Pall. i R.*, p.26); 1181: Bernat d'Anglesola deixà --- al fill Pere els Castells de Cidave (?), Alaleio,¹ *Mollerussa* i Alfanderella (CCandi, *Mi.Hi.Ca.* II, 469); C. 1210: «Ermengaudus vero de Gerb successit Ermengaudus de *Moieruca*, filius eius, qui id cognomentum accepit, quia in loco qui d. *Moieruca*, cum 300 militibus --- ab Almoravitis interfectus sit; Ermengaudus vero de *Moieruca* successit Ermengaudus de Castella ---» (*Gesta Comitum*, pp. 12-13).

En docs. dels anys 1331, 1332 i 1339: «eccl. S. Jacobi de *Mullarussa*, de *Mullurusa*, de *Muleruca*» Junyent, *Misc. Griera* I, 375, 383, 388); 1359: *Molleruca*, 30 focs (*CoDoACA* XII, 18). Font i Rius (*C.d.P.* I, 165, 700, 701, no en troba altres dades medievals); 1746: *Mullarussa* repetidament en una vella recanació de Golmés (llegida allí el 1956).

Sobre la qüestió històrica de la mort d'Ermengol V d'Urgell a Mollerussa han discutit llargament els historiadors, sobretot des de Monfar (*Hist. dels C. d'Urgell*, 358-63), car alguns suposaren que es tracta d'un lloc homònim o parònim del Regne de Lleó; però sembla que això es funda en una confusió [amb el seu successor que els *Gesta Com.* anomenen (supra) Erm.de Castella] i que la seva mort en un raid fins a Mollerussa, és el fet històricament cert: Soldevila (*Hist. Cat.* I, 95), i veg. Abadal I.c., Serrano 5 ss.; Bofarull; Z. Rocafort (*GGC*, p. 174) etc.; (contra els dubtes de Rovira i Virgili, *Hist.de Cat.* III, 585). Encara més arbitrària era la suggerència d'alguns que fos un error per *Mallorca* (impossible com demostra A. Campaner, *Bosquejo Mall.Ár.* p. 94).

ETIM. És un derivat de *moll* 'tou, bla', referint-se a les terres grasses que són característiques d'aqueixa rodalia. A Belianes em feien notar, espontàniament, que les «terres grasses d'Urgell són molt menys pròpies per fer tàpia que les terres *graveroses* de Belianes» (1956, v, 65). (Cf. justament el nom del poble de Vilagrassa poc a l'E. de Mollerussa). És, doncs, una formació paral·lela fins a cert punt amb el sufix compost -ARICIUS, tan fecund en les llengües romàniques (it., oc.), estudiat per Antoine Thomas (*Nouveaux Essais de Ph.Fr.*); també cat. *Tornarissa, Parcerissa, Pont Cabrarís /-adis; Vacarisses*; i M-Lübke